

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-96/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola a Základní škola, Brno, Lidická 6a
Sídlo:	Lidická 6a, 60200 Brno
IČ:	44993633
Identifikátor:	600024911
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Gordonem Breiem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti:	Lidická 6a, 602 00 Brno
Termín inspekční činnosti:	31. leden 2011, 1. a 7. únor 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků zaměřená na žáky vzdělávané dle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) a příslušných vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou žákům se středně těžkým mentálním postižením (SMP) podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Mateřská škola a Základní škola, Brno, Lidická 6a (škola) je organizace, která vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. Naplněnost školy byla ve sledovaném období (školní rok 2008/2009 - 2010/2011) v průměru 73 %. Školu navštěvují žáci převážně z Brna. Jsou v ní vzděláváni žáci s lehkým mentálním postižením (LMP) a prvním rokem také se středně těžkým mentálním postižením (SMP) v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Dle oboru

vzdělání *Základní škola speciální* vzdělává škola v tomto školním roce 4 žáky se SMP, což je maximální povolený počet. Tito žáci navštěvují III. a VII. třídu, kde se učí společně se žáky s LMP. Dva žáci ve III. třídě jsou vzděláváni podle dobíhajícího vzdělávacího programu *Pomocná škola* č. j. 24 035/97 – 22, dva žáci v VII. třídě podle ŠVP ZŠS „*Škola pro život*“.

Vzdělávání žáků se SMP zajišťuje celkem 11 pedagogických pracovníků (10 pedagogů, 1 asistentka pedagoga). Požadavek odborné kvalifikace nespĺňuje 1 pedagogický pracovník, který však absolvoval bakalářské studium speciální pedagogiky.

Vybavení školy odpovídá vzdělávacím potřebám mentálně postižených žáků a umožňuje realizovat ŠVP ZŠS. V posledních třech letech byly zakoupeny kompenzační pomůcky na psychomotorická cvičení. Na části budovy byla provedena nová fasáda.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Ředitel školy rozhodl o převedení žáků do vzdělávacích programů *Pomocná škola* nebo *ŠVP ZŠS „Škola pro život“ (ŠVP)* na základě doporučení školského poradenského pracoviště a se souhlasem zákonných zástupců žáků. ŠVP je po obsahové stránce dobře zpracován, zjištěné formální nedostatky škola v průběhu inspekce odstranila. Nabízené vzdělávací programy reagují na poptávku rodičů a respektují reálné možnosti žáků. V rámci realizovaného ŠVP využila škola disponibilní hodiny na rozšíření výuky vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace, člověk a svět práce a předmětů matematika a výtvarná výchova z důvodu posílení komunikativních, pracovních a sociálních kompetencí žáků. K efektivnímu naplňování vzdělávání napomáhá promyšlená organizace, která byla vzhledem k realizaci dvou vzdělávacích programů v jedné třídě náročná. Žáci se SMP jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích plánů (IVP). Ty jsou kvalitně rozpracovány do osobních plánů rozvoje, v nichž jsou konkrétně zohledňovány individuální potřeby žáků. Osobní plány rozvoje vyučující průběžně vyhodnocují. Učební plány jsou naplňovány v souladu s realizovanými vzdělávacími programy. Všichni žáci jsou hodnoceni na konci klasifikačního období slovně a žák kromě vysvědčení obdrží širší slovní hodnocení formou dopisu, kde vyučující motivačně shrnuje žákovy dosavadní získané znalosti a dovednosti.

V obou třídách byli žáci se SMP v průběhu výuky vzhledem ke svému postižení a složení třídy vzdělávání převážně individuálně a vyučující vycházeli z jejich individuálních potřeb. Ve III. třídě byla kromě učitelky ve výuce přítomna asistentka pedagoga. Jejich sehraná spolupráce zajistila kvalitní výuku všech žáků ve třídě. Ve výchovných předmětech a při relaxačních činnostech byli žáci začleněni do kolektivu žáků s LMP. Neformální otevřená komunikace přispívala k rozvoji komunikativních dovedností žáků. Vyučující vhodně pokládanými dotazy zjišťovali míru pochopení nových informací. Žáci měli dostatek příležitostí k osvojování klíčových kompetencí, především pracovních, sociálních, komunikativních a kompetencí k učení. Výuka byla založena na důvěře a vzájemném respektování pravidel. Nároky kladené vyučujícími na žáky v průběhu výuky odpovídaly jejich postižení.

Škola zajišťuje služby výchovného poradenství a má ustanoveny funkce výchovného poradce a preventisty sociálně patologických jevů, které vykonávají pro tuto činnost kvalifikovaní pedagogové. Žáci se SMP se účastní všech akcí pořádaných pro žáky s LMP, které jsou vzhledem k vyskytujícím se problémům ve škole vhodně zaměřeny na

protiprávní jednání, osobní nebezpečí, mezilidské vztahy, šikanu či poškozování cizí věci. Informace v těchto oblastech jsou žákům rovněž předávány přiměřenou formou v průběhu výuky. Bezpečností žáků se škola cíleně zabývá, využívá preventivních opatření formou dozorů a opakovaného poučování. Počet úrazů v posledních dvou letech je minimální.

Škola sleduje úspěšnost žáků po celou dobu vzdělávání v rámci pravidel pro hodnocení nastavených ve školním řádu. Tím, že jsou dosahované výsledky a případné neúspěchy žáků pravidelně a pečlivě analyzovány, zejména při hodnocení plnění IVP a na jednáních pedagogické rady, daří se škole výsledky vzdělávání žáků a jejich vývoj pozitivně usměrňovat. Se zjištěnými výsledky škola cíleně pracuje, v případě potřeby jsou přijímána opatření.

Spolupráce školy s rodiči je založena na průběžném informování o výsledcích žáků v žákovských knížkách, příležitostně na pohovorech s rodiči o problémech žáků při vzdělávání. Škola prokazatelně seznamuje zákonné zástupce s rozdíly ve vzdělávacích programech při přijetí žáků a s obsahem IVP. Nabízí rodičům konzultace a třídní schůzky, kterých však část rodičů využívá jen zřídka a spolupráce s nimi je obtížná. Školská rada je zřízena, projednává zásadní dokumenty školy. Škola spolupracuje s dalšími školami při tvorbě a vyhodnocování zkušeností s naplňováním ŠVP. Při plánování a realizaci mnohých aktivit spolupracuje s dalšími organizacemi a sponzory, kteří podporují nákup pomůcek a potřeb. Tato spolupráce je pro školu přínosná a pomáhá zlepšovat podmínky vzdělávání a přispívá k naplňování cílů ŠVP ZŠS „Škola pro život“.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitel školy byl do funkce jmenován na základě konkurzního řízení, funkci vykonává od roku 2005 a splňuje požadavek odborné kvalifikace. Plní povinnosti obsažené v příslušných ustanoveních školského zákona. Jeho odborná připravenost a vzdělání velmi dobře přispívají k efektivnímu řízení školy a naplňování cílů ŠVP. Ředitel účelně delegoval pravomoci a odpovědnost na vedoucí pracovníky. Ti jsou plně zodpovědní za svůj úsek, organizují a kontrolují práci svých podřízených. Ve škole jsou jasně stanoveny úkoly pro její další rozvoj, ty jsou dále podrobněji rozpracovány v dílčích plánech. Pedagogická rada jako poradním orgán ředitele dobře plní svoji funkci. Ředitel vyhodnocuje zjištění získaná v rámci kontrolního systému, zejména z hospitační činnosti, kterou v tomto roce cíleně zaměřil na vzdělávání žáků se SMP. Vnitřní informační systém je založen na osobním informování kompetentními vedoucími pracovníky a na elektronickém informačním systému školy. Ředitel využívá kompetencí vedoucích metodických komisí, zejména při zpracování konkrétních úkolů a vlastního hodnocení školy. Závěry jsou zapracovány účelně do koncepce školy. Vlastní hodnocení má vysokou vypovídací hodnotu a realizovaný systém významnou měrou přispívá ke kvalitě plánování a zlepšování činností při řízení školy a při vzdělávání. Vlastní hodnocení ani koncepce neobsahují oblast zaměřenou na žáky se SMP, a to z důvodu zpracování těchto dokumentů před započítáním vzdělávání uvedených žáků. Dokumentace školy je dobře a přehledně vedena, škola má systém elektronického vedení školní matriky, který je účelně využíván. Strategie řízení školy je efektivní.

Pro realizaci ŠVP ZŠS má škola velmi dobré personální předpoklady. Počet pedagogických pracovníků, kteří se podílejí na vzdělávání žáků základní školy speciální,

je celkem 11. Jeden učitel bez požadované kvalifikace již studuje magisterské studium. Ředitel posiluje osobní profesní růst učitelů podporou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a sledováním kvality absolvovaného vzdělávání. Péče o nové a začínající pedagogické pracovníky je zajištěna, metodickou pomoc jim poskytuje uvádějící učitel, který pravidelně vyhodnocuje jejich nové zkušenosti a úspěšnost. Značná část pedagogů se zapojila do tvorby ŠVP jako dílčí metodikové.

Kromě kmenových tříd probíhá vzdělávání žáků se SMP v odborných učebnách, které umožňují realizovat vzdělávací předměty člověk a svět práce, informační a komunikační technologie, tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví. K tomu využívají počítačovou učebnu, kuchyňku, školní dílnu pro práci se dřevem, školní dílnu pro práci s kovem a plasty, keramickou dílnu a tělocvičnu. Pro individuální vzdělávání integrovaných žáků pod vedením asistentky pedagoga se využívají prostory školní družiny. Pro výuku předmětu člověk a svět práce vyučující v době inspekce vhodně využila vzdělávací nabídky Centra volného času Lužanky, kde výuka probíhala ve vhodných prostorách skleníku. Žáci se SMP využívají veškeré vybavení školy jako ostatní žáci.

Finanční předpoklady školy byly posuzovány za období let 2008 až 2010, a to na základě školou předložené dokumentace uvedené v seznamu písemností. Bylo zjištěno, že hlavním zdrojem příjmů školy jsou prostředky poskytované ze státního rozpočtu (dále „SR“) a od zřizovatele, které jsou určeny především k úhradě provozních nákladů. Menší část příjmů je tvořena finančními prostředky z doplňkové činnosti, jež spočívá v pronájmu tělocvičny, v malé míře se škole daří získávat sponzorské dary. Ve všech třech hodnocených letech získala škola účelově určené finanční prostředky na realizaci projektů, do nichž se zapojila. S výjimkou projektů zaměřených na navýšení nenárokových složek platů škola v roce 2008 získala 70.000 Kč v rámci „Programu na podporu integrace romské komunity v roce 2008“ na projekt *ŠKOLA PRO CELOU RODINU* a 536.332 Kč na rozvojový program MŠMT „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“. V roce 2009 škola získala 100.000 Kč v rámci dotačního „Programu na podporu vzdělávání sociálně znevýhodněných dětí, žáků a studentů v roce 2009“ - *NA KOLE PROTI NUDĚ*, 52.000 Kč na II. etapu rozvojového programu „Hustota“ a „Specifika“ a 8.000 Kč na rozvojový program „Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání“. V roce 2010 získala 504.000 Kč na rozvojový program MŠMT „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“, 13.000 Kč na kompenzační a rehabilitační pomůcky a 2.000 Kč na rozvojový program „Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání“. Vývoj výše celkových dotací poskytovaných ze SR měl v hodnoceném období mírně klesající tendenci, naopak výše příspěvku zřizovatele zaznamenala mírný nárůst. Celková výše finančních prostředků vynaložených na neinvestiční výdaje v hlavní činnosti školy přepočtená na jednoho žáka školy se v průběhu hodnoceného období zvýšila z cca 103.993 Kč v roce 2008 na cca 130.130 Kč v roce 2010. Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že finanční prostředky, se kterými škola v hodnoceném období hospodařila, byly z hlediska provádění hlavní činnosti dostačující a z dlouhodobého hlediska nepředstavovaly pro školu vážnější riziko.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávání žáků se SMP odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Realizovaný ŠVP ZŠS „Škola pro život“ vypracovaný pro žáky se středně těžkým mentálním postižením je zpracován v souladu s RVP, formální nedostatky byly v průběhu inspekce odstraněny.

Řízení školy je efektivní a vytváří vhodné podmínky pro naplňování cílů ŠVP ZŠS „Škola pro život“.

Škola je pro vzdělávání žáků se SMP standardně materiálně vybavená a zajišťuje pro žáky bezpečné prostředí.

V ekonomických podmínkách školy nebyla zjištěna rizika, která by ovlivňovala realizaci ŠVP ZŠS.

Personální podmínky školy zajišťující vzdělávání žáků se SMP jsou dobré a ředitel podporuje další vzdělávání všech pedagogických pracovníků. Organizace vzdělávání žáků se SMP ve třídách společně se žáky s LMP kladla vysoké nároky na organizaci vzdělávání, což vyučující dobře zvládli. Daří se jim ve výuce vytvářet příznivé a podnětné klima vzájemné podpory a tolerance a rozvíjet u žáků se SMP požadované kompetence. Škola se cíleně zabývá zjišťováním výsledků vzdělávání žáků formou pravidelného vyhodnocování IVP a formou hospitační činnosti ve třídách, kde jsou vzděláváni žáci se SMP.

Škola zajišťuje informování rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků se SMP, avšak spolupráce s rodiči je v některých případech obtížná.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 21. února 2011

(razítko)

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v.r.

PhDr. Renáta Ševčíková, školní inspektorka

Renáta Ševčíková, v.r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Helena Svobodová, v.r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně dne 25. února 2011

(razítko)

Mgr. Gordon Brei, ředitel školy

Gordon Brei, v.r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky byly/nebyly podány.